

Formhjälpmedel för att gjuta fönster- och dörrsmygar

Bakgrund

I detta informationsblad sammanfattas två projekt som stötts av SBUF och har utförts av Timmerverkstaden AB.

Aluminiumprofil för smygform

Formar för gjutning av fönster- och dörrsmygar är oftast tunga och otympliga. Det beror på de stålprofiler som används i smygformar. Hela formen lyfts med kran, men när kranen är upptagen är det relativt vanligt att man baxar och lyfter formen till nästa smyg. Det finns aluminiumprofiler, men dessas handtag sitter ofta olämpligt. Dessutom kräver de självborrande skruv som med tiden perforerar profilen och äventyrar hållfastheten. Styvheten kan vara otillräcklig för gjuttrycket.

Syftet har varit att beräkna och prova dimensioner för en aluminiumprofil. Profilen skulle också underlätta för fästningsanordningen mot formen, förbättra lyftmöjligheter samt göra det möjligt att byta formplywood utan att perforera profilen med självborrande skruv.

Inledningsvis fastställdes de laster som profilen skulle klara av. Hänsyn togs till möjligheten att skarva profilen med ett fyrkantströr i stål. Profilens bredd valdes mindre än minsta väggjocklek. Ett handtag, som är lätt att montera och demontera, placerades på profilens ena kortsida med en T-spårsmutter. En T-spårsmutter användes också för att enkelt montera formplywood på profilen utan att behöva borra nya hål i denna.

Formen blir markant lättare med aluminiumprofilen i stället för de gamla i stål. Ergonomiskt är det även bra att handtagen kan flyttas till det ställe man vill ha dem. Eftersom inga självborrande skruvar behövs för att fästa formplywood ökar livslängden jämfört med de profiler som finns på marknaden. Eftersom plywooden sätts fast i mitten på profilen, kan formramen lätt anpassas till olika väggjocklekar genom att byta plywoodens bredd. Även vinkeljärnen för festsättning av smygen i formen är flyttbara för att undvika att borra hål i formens stålrastrer och för att kunna variera väggjockleken.

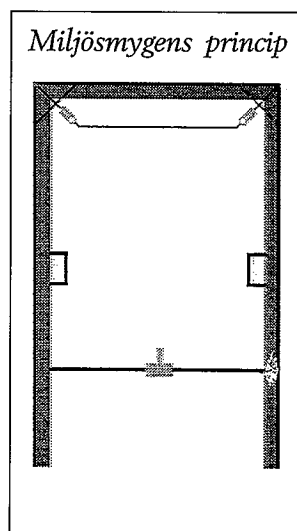
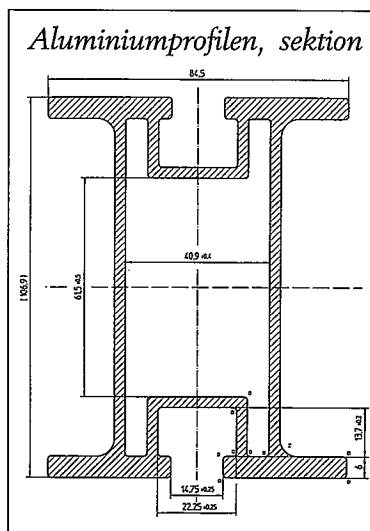
Hörnkrympare

Vid demontering av fönster- och dörrsmygar måste gjutformen krympas för att kunna lyftas ut ur den gjutna smygen. I dag brukar man använda en kil av formplywood som slås i och slås ur vid montering och demontering. Denna kil blir lätt sönderslagen och särskilt vid demonteringen krävs hårda slag med hammare. Vid varierande väggjocklekar behöver man olika smygformar som är tunga att hantera.

Syftet har varit att utveckla en anordning för att krympa hörnen i en smygform så mycket att man enkelt kan lyfta ut den ur den färdiggjutna väggen.

En modell av ett hörn i en smygform tillverkades och försågs med en hävstångsanordning. Rörelserna i formsidorna studerades innan en fullskaleprototyp tillverkades. Med hjälp av denna prototyp kunde formsidornas stabilisering förbättras.

Smygformen kan krympas enkelt, snabbt och utan hammerslag. Krympningen sker i två riktningar genom att ett excenterlås öppnas. Detta fordrar liten muskelkraft och sker ljudlöst. Metoden kan också användas för formar till hisschakt.

Ytterligare information lämnas av
Leif Taraldsson, AB Miljötaget,
tel 08-85 09 00.